

Politisk verksted: Forprosjekt – Områdesatsing Agder

For Sørlandsrådet

4. april 2018

Saksnr 17/o888o: Forprosjekt – Områdesatsing Agder

Tilbud fra Oxford Research i samarbeid med Dag Ellingsen og Ingar Brattbakk

Kort om oppdraget

- Hvilke erfaringer kan «lånes» fra andre områdesatsinger til en regionkontekst?
- En evidensbasert tiltaksportefølje som kan være aktuell for Agder
- Anbefalinger på en rekke konkrete punkter fra oppdragsgiver
- Summen av dette brukes i søknad på midler (KMD)

- Hva oppdraget *ikke* er:
  - *En erstatning av eksisterende levekårsarbeid – snarere et prosjekt under «moderprosjektet» (det pågående levekårsarbeid)*
  - *Et forskningsprosjekt med primærdatainnhenting – vi bruker tilgjengelige levekårsdata og studier*

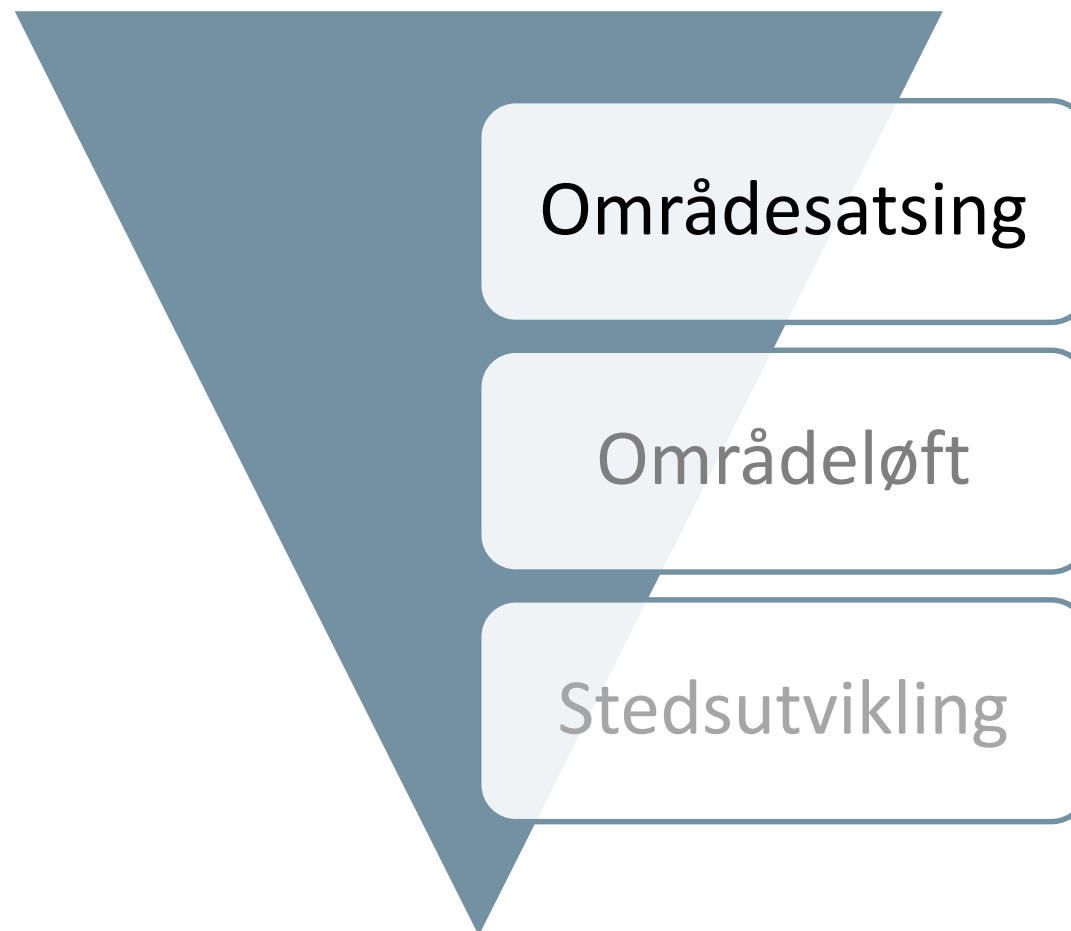
Politikk og levekår

Referansen til Groruddalen

- En **områdesatsing** for hele dalen (fire bydeler).
- I de første 10 årene – samferdselstiltak, innsats i skolene, gratis kjernetid i barnehagene.
- Valgte samtidig **områdeløft** i ett nabolag i hver av de fire bydelene (nærmiljø).
- I den nye satsingen ligger tiltak innen oppvekst- og skolesektoren for hele dalen.

Regionsatsing for Agder?

Områdesatsing

Større nedslagsfelt - bredere fokus på tjenester, skole og oppvekst.

Områdeløft

Konkret metodikk som inneholder nærmiljøsatsing, nabolag, opprustning.

Stedsutvikling

Kontinuerlige prosesser, vitalisering av møtesteder, omdømme & attraktivitet etc.

Levekårsdata - utfordringsbildet

Levekårsmålene for Regionplan 2020 tok utgangspunkt i landsgjennomsnittet på sine mål. Vi har gjort det samme, men på kommuneplan.

Tematikker:

- Sysselsetting og deltid
- Avhengighet av sosiale ytelser
- Oppvekst og utdanning

Aust-Agder

Kommune	Sysselsetting	Deltid kvinner 20-66 år	AAP 18-29 år	Uførepensjon 30-39 år	Børnehage	Grunnskolepoeng gutter side 3 år	Grunnskolepoeng jenter side 3 år
Arendal							
Birkenes							
Bygland							
Bykle							
Evje og Hornnes							
Froland							
Gjerstad							
Grimstad							
Iveland							
Lillesand							
Risør							
Tvedestrand							
Vaie							
Vegårshei							
Åmli							
Kriterier		10 og 11 prosentpoeng over landsnittet	1,5 og 1,6 landsnitt samme alder	1,5 og 1,6 landsnitt samme alder			

Vest-Agder

Kommune	Sysselsetting	Deltid kvinner 20-66 år	AAP 18-29 år	Uførepensjon 30-39 år	Børnehage	Grunnskolepoeng gutter	Grunnskolepoeng jenter
Audnedal							
Farsund							
Flekkefjord							
Hægebostad							
Kristiansand							
Kvinesdal							
Lindesnes							
Lyngdal							
Mandal							
Marnardal							
Sirdal							
Songdalen							
Søgne							
Vennesla							
Åseral							
Kriterier		10 og 11 prosentpoeng over landsnittet	1,5 og 1,6 landsnitt samme alder	1,5 og 1,6 landsnitt samme alder			

Tematikk	Overordnede kommentarer på Agder
Sysselsetting	<ul style="list-style-type: none"> • Generelt lav, særlig for kvinner • Høy deltidsandel • Lave inntekter
Avhengighet av sosiale ytelser	<ul style="list-style-type: none"> • Ganske høye tall for unge under 30 i enkeltkommuner både i aust og vest • Spesielt høy i seks av de tredivet kommunene
Unge uførepensjonister	<ul style="list-style-type: none"> • Ganske høye tall for andelen 30-39 år • I åtte av de tredivet er det spesielt høyt
Oppvekst – barnehage	<ul style="list-style-type: none"> • Ganske god deltakelse, Aust ligger litt over landsgjennomsnitt på deltakelse, Vest ligger litt under
Skolerestater	<ul style="list-style-type: none"> • I grunnskolepoeng ligger aust og vest på landsgjennomsnittet
Frafall i vgs	<ul style="list-style-type: none"> • Fullføring på normert tid ligger på landsgjennomsnittet

Målgrupper for langsiktige tiltak

- Små barn i tidlig oppvekstfase
- Utsatt ungdom, og unge voksne i faresonen for ikke å få fotfeste i arbeidslivet.

Tre sentrale momenter til grunn for tiltak:

- Intervensjon tidlig i livsløpet
- Utbytte av deltakelse for utsatte grupper
- Modeller for individuell oppfølging

Tiltaksmeny – fra barn til unge voksne

	Barnehage	Grunnskole	Vgs – frafall	SE / IPS
Evidens	Tidlig deltakelse i bhg har særlig effekt blant marginaliserte og utsatte grupper.	Positive erfaringer fra andre områdesatsinger med å styrke skolen som arena i lokalsamfunn, nabolag og nærmiljø – bekjempe utenforskap.	Metastudier (KSUs - systematisk kunnskapsoversikt) viser tiltakskategorier som fungerer.	Supportive employment – egen modell / tilnærming har vist positiv effekt på ulike aldersgrupper.
Mulige tiltaks-kategorier	UDIRs forsøk med gratis SFO og barnehage. Informasjonsprogram, veiledning, økonomiske insentiver.	Andre områdesatsingers fokus på foreldresamarbeid, kobling mellom skole, idrett, frivillighet.	Oppmøte og atferd, veiledning og oppfølging av risikoutsatte, motiverende kurs for videre utdanning.	Eksempler som Lindesneslosen og skolelosen med mål om å redusere antall unge uføre og motvirke utenforskap.
Implementering	Partnerskap, organisering, forankring, prosess, ressurser			

Implementering – vellykkede tiltak...

- ...etablerer sterke og tillitsskapende relasjoner
- ...skaper sammenheng mellom nivåer – f.eks skole og kommune
- ...har bred tilslutning blant dem som deltar i tiltaket
- ...ofte er preventive tiltak - griper inn før problemene har vokst seg store
- ...er systematiske – både i planlegging, gjennomføring og evaluering

Kriterier fra implementeringsforskningen

- Selektering, veiledning, opplæring av praktikere
- Ressursmobilisering som står i stil til tiltaket
- Infrastruktur som sikrer vurdering av prosess og resultat
- Praktikere får være med på utvelgelsen og evalueringen av tiltak
- Økonomisk fleksibilitet – mulighet for omdisponering av midler

Oppsummert

- Implementeringskvalitet er en kritisk faktor for om tiltak får effekt.
- Gjennomgående trekk: tiltak må ha tilstrekkelig forankring lokalt.
- ‘Altomfattende’ intervensjoner kan bli for kompliserte å gjennomføre.
- Erkjennelse av situasjon og sterk motivasjon nødvendig.

OXFORD
RESEARCH